

2023

Прийом громадян: депутати Львівської міської ради

ЗМІСТ

Резюме	3
Здійснення прийому громадян	4
Організація прийому громадян	8
Про "Атестацію депутатів місцевих рад"	14
Про цей звіт	17

РЕЗЮМЕ

Кампанія моніторингу підтвердила високий рівень відповідальності депутатського корпусу Львова у частині інформування та організації прийому громадян. У її межах не оцінювалася діяльність депутата Юрія Ломаги (через смерть), секретаря ради Маркіяна Лопачака та депутатів Андрія Тягнибока, Руслана Кошулинського, Тетяни Шевченко (мають обмежені можливості здійснювати прийом громадян, оскільки захищають країну у складі ЗСУ). Відтак за 100% від складу ради для розрахунків приймалася цифра у 59 депутатів.

Результати кампанії засвідчили, що 57 (97%) представників депутатського корпусу Львівської міської ради дотримуються обов'язку проводити прийом громадян не рідше, ніж один раз на місяць. При цьому 3 (5%) депутатів – Роман Грицевич, Оксана Динік, Андрій Шевців – проводять прийоми громадян на щотижневій основі, а 11 (19%) – Андріян Гутник, Анна Дідух, Михайло Дідух, Вікторія Довжик, Сергій Івах, Євген Кузик, Володимир Лесик, Уляна Пак, Андрій Стець, Віталій Троць, Юлія Хомчин – двічі на місяць. Не вдалося підтвердити проведення прийомів депутатами Володимиром Гоєм та Любомиром Мельничуком.

Як і у попередні роки, обранці продовжують залучати до організації прийомів своїх помічників, але при цьому не ігнорують обов'язку здійснення особистих прийомів. Оприлюднені депутатами відомості на Інформаційному порталі, веб-ресурсах партій, відповідають дійсності, однак все більшої ваги як оперативне та достовірне джерело інформування набувають соціальні мережі обранців.

Прийоми за попереднім записом згідно з даними Інформаційного порталу декларують щонайменше 47 (80%) депутатів. Зокрема, обов'язковість запису зазначають усі депутати фракцій “Голос”, “Об’єднання “Самопоміч”, “ВО “Свобода”, “ВАРТА”. Депутати заохочують мешканців записуватися на прийом через телефонні дзвінки, у окремих випадках – електронні листи та е-форми. Усі обранці декларують готовність до проведення онлайн-прийомів.

23 (40%) обранців здійснюють прийоми виборців у фракційних приймальнях, розміщених у будівлі Львівської міської ради, а також 20 (35%) депутатів використовують для цього інші приміщення комунальної власності, надані районними адміністраціями, ЦНАПами, комунальними підприємствами. Ще 6 (10%) обранців послуговуються іншими типами приміщень, зокрема, офісами неурядових організацій та комерційних установ, 3 (5%) використовують власні приймальні, 3 (5%) – приміщення комерційних установ, а 2 (3,5%) – партійні приймальні.

Депутати, що здійснюють прийоми виборців на робочому місці намагаються робити це у позаробочий час. Водночас 56 (98%) депутатів практикує зустрічі з виборцями у будні, а 39 (68%) депутатів здійснюють прийоми у робочі години, що впливає на портрет відвідувачів прийомів. Основним приводом для зустрічі із депутатами залишається матеріальна допомога. Крім неї мешканці зголошують проблеми, що стосуються секторів ЖКГ та благоустрою, правової допомоги, транспорту і дорожнього господарства.

Здійснення прийому громадян

Кампанія моніторингу за здійсненням львівськими депутатами прийомів громадян проводилася відповідно до норм Закону України “Про статус депутатів місцевих рад”, що на муніципальному рівні знайшли відображення у [Регламенті міської ради 8-го скликання](#). Зокрема, у статті 9 пункті 4 документу йдеться про те, що *“Депутати Ради зобов’язані систематично (не рідше одного разу на місяць) проводити прийом громадян, розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів Львівської міської територіальної громади та вживати заходи до їх своєчасного і обґрунтованого вирішення. Інформація про місце і час прийому подається депутатами Ради до секретаріату Ради для її публікації на [інформаційному порталі депутатів Ради](#)”*. У межах кампанії не оцінювалася діяльність депутата Юрія Ломаги (через смерть), секретаря ради Маркіяна Лопачака та депутатів Андрія Тягнибока, Руслана Кошулинського, Тетяни Шевченко (мають обмежені можливості здійснювати прийом громадян, оскільки захищають країну у складі ЗСУ). Відтак за 100% від складу ради для розрахунків приймалася цифра у 59 депутатів.

Результати моніторингової кампанії засвідчили, що 57 (97%) представників депутатського корпусу Львівської міської ради добросовісно ставляться до проведення прийомів громадян. Не вдалося підтвердити проведення прийомів депутатами Володимиром Гоєм (за вказаним на порталі номером порекомендували стежити за анонсами прийомів на офіційній сторінці депутата у соціальній мережі Facebook, однак на період моніторингу не припало жодного такого анонсу) та Любомиром Мельничуком (вказаний на порталі контактний номер телефону не відповідає, також депутат не відгукнувся на уточнююче повідомлення про найближчу дату прийому у Facebook).

Як і у попередні роки, обранці продовжують залучати до організації прийомів своїх помічників, але при цьому долучаються до спілкування із громадянами особисто, не перекладаючи на останніх власну відповідальність за комунікацію. За даними Інформаційного порталу на момент моніторингу, у командах львівських обранців нараховувалося 142 помічники. Не оновили інформацію або не скористалися правом підсилення помічниками у своїй діяльності депутати Ірина Бжезінська, Антон Борковський, Володимир Гринишин, Юрій Лукашевський, Юрій Мельник, Юрій Моравецький, Андрій Стець.

Оприлюднені депутатами відомості на Інформаційному порталі, веб-ресурсах партій, у соціальних мережах відповідають дійсності. Однак варто зацентувати увагу на тому, що у деяких випадках дані можуть мати розбіжності, або бути неповними. До прикладу, на Інформаційному порталі у профайлі депутата Назарія Бербеки зазначено, що прийом здійснюється у будні з 10:00 до 17:00 за адресою вулиця Порохова, 20. На практиці за таким графіком можуть надаватися консультації командою депутата. Натомість у соціальних мережах та у розділі “новини” Інформаційного порталу на щомісячній основі повідомляється про проведення особистих прийомів депутатом. Як правило, вони

здійснюються у Залізничній районній адміністрації, дата та час анонсується заздалегідь.

У повному обсязі на сторінці у Facebook висвітлюється інформація про прийом громадян і депутаткою Іриною Бжезінською. Якщо на Інформаційному порталі нею вказані тільки контактні дані, то у соціальній мережі також вказуються дата, час, місце здійснення прийому. Подібна ситуація із браком одного або кількох компонентів графіку прийому з переліку обов'язково визначених притаманна також для профайлів Євгена Бойка, Гната Герича, Володимира Гоя, Володимира Гринишина, Любови Давидович, Оксани Динік, Вікторії Довжик, Віктора Доскіча, Дмитра Колесника, Юрія Лукашевського, Володимира Лучишина, Юрія Мельника, Любомира Мельничука, Олексія Різника, Андрія Стеця, Романа Федишина, Юлії Хомчин, Андрія Шевціва. Щоб компенсувати нестачу інформації мешканці мають звертатися до соціальних мереж обранців та/або уточнювати потрібну інформацію телефоном. Любов Давидович пояснює, що година прийомів щомісяця змінюється через сукупність факторів, пов'язаних із іншими видами депутатської діяльності (засідання комісій, робочі зустрічі тощо). Депутатка вважає, що невиконання цієї норми Закону не створює жодної перешкоди у комунікації із виборцями.

Володимир Марусяк підтверджує, що інформація на Інфопорталі є актуальною, однак існують винятки. Так, якщо депутат перебуває у від'їзді, прийом переноситься на іншу дату, про що мешканців інформують завдяки анонсам та системі телефонних записів. Обранець є членом міжфракційної депутатської групи Шевченківського району та відзначає, що через велику площу району, а також приєднаних до громади населених пунктів, локація проведення прийому може змінюватися та залежить від запитів мешканців. Готовність бути гнучкими у визначенні локації прийому, зокрема, практикувати так звані "виїзні прийоми" за запитами мешканців підтверджували і інші депутати, зокрема, Тарас Ворко, Володимир Гринишин, Андріян Гутник, Євген Кузик. На думку обранців, виїзд на локацію дозволяє краще зрозуміти проблему та можливість допомогти у її вирішенні, у окремих випадках виїзні прийоми пов'язані із маломобільністю самих мешканців. Ці та інші додаткові обставини у поєднанні із неможливістю швидкого оновлення даних у профайлах на Інформаційному порталі, реагуванням на виклики воєнного часу роблять соціальні мережі більш оперативним та надійним джерелом для поширення даних про чергові прийоми. Надійнішими за них залишаються тільки телефонні дзвінки, функція яких є цікавою також з огляду на іншу організаційну особливість проведення прийомів, яка почала проявляти себе у попередні роки та закріпилася за даними поточної моніторингової кампанії. Мова про попередній запис на прийом.

Попри те, що ані Регламентом, ані іншим документом місцевого рівня процедура попереднього запису на прийом до депутата не встановлена, ця практика є поширеною серед більшості львівських обранців. Так, прийоми за попереднім записом згідно з даними Інформаційного порталу декларують 47 (80%) депутатів. Зокрема, обов'язковість запису зазначають усі депутати фракцій "Голос", "Об'єднання "Самопоміч", "ВО "Свобода", "ВАРТА". Відсутня інформація про запис у частини депутатів фракції "Європейська Солідарність" – Назарія Бербеки, Романа Грицевича, Михайла Дідуха, Остапа Доскіча,

Романа Дуди, Сергія Іваха, Євгена Кузика, Володимира Лесика, Оксани Маруняк, Лейли Мелесової-Вальчак, Юрія Моравецького, Анастасії Окряк, Ольги Посипанко, Івана Рудницького, Наталії Сомик. Однак, порівнюючи дані Інформаційного порталу з даними соціальних мереж, а також результатами спілкування з депутатами було з'ясовано, що більша частина з них також практикують попередній запис на прийоми.

Депутати заохочують мешканців записуватися на прийом через телефонні дзвінки за номерами, оприлюдненими на інформаційних ресурсах. У випадках, коли номер телефону синхронізовано з месенджерами (Viber, Telegram, Whatsapp), записатися також можна, написавши повідомлення. У 9 (15%) депутатів в якості контактних продовжують залишатися стаціонарні номери телефонів, натомість більшість обранців вказує номери мобільних операторів. Частково зберігається тенденція, коли за реєстрацію громадян на прийом відповідають у фракційних приймальнях. Зокрема, у Львівській міській раді така практика притаманна серед депутатів фракцій "ВАРТА" та "Голос" (за винятком Тараса Репицького та Андрія Дячишина). Для більших за чисельністю обранців фракцій така практика є менш поширеною. Однак, зателефонувавши до фракційної приймальні "Європейської Солідарності", можна записатися на прийом до депутатів Петра Адамика, Антона Борковського, Романа Грицевича, Михайла Дідуха, Юрія Моравецького, Івана Рудницького. У фракційній приймальні "Об'єднання "Самопоміч" відповідають за запис на прийоми до Євгена Бойка, Анни Дідух, Юрія Мельника, Юлії Хомчин. Аналогічна процедура запису мала б працювати і для двох депутатів фракції ВО "Свобода" – Любомира Мельничука та Володимира Гринишина, однак номер цієї приймальні у період моніторингу не відповідав.

Ще один зі способів записатися на прийом – написати на фракційні або особисті сторінки депутатів у соціальній мережі Facebook. Серед усіх представників депутатського корпусу Львівської міської ради тільки троє не використовують у своїй діяльності цю соціальну мережу. Це Юрій Мельник та Роман Федішин з Об'єднання "Самопоміч", а також Іван Рудницький з "Європейської Солідарності".

Позитивним наслідком пандемії COVID-19 став розвиток технологій та прискорення процесів цифровізації в різних сферах життєдіяльності. Необхідність обмежити соціальні контакти спонукала обранців адаптуватися до ведення дистанційної комунікації з виборцями. Після скасування коронавірусних обмежень, практика проведення прийомів у онлайн-форматі залишилася актуальною для представників депутатського корпусу Львова. Найчастіше мова йде про прийом у форматі телефонного дзвінка та онлайн-конференції. Депутати Оксана Маруняк, Володимир Марусяк, Ольга Посипанко вказали у відповідному [розділі на порталі](#) також приватні електронні адреси. У декілька кліків залишити звернення можна, заповнивши форму на [веб-сайті Валерія Веремчука](#). Унікальною для депутатського корпусу є практика розгляду е-звернень через [google-форму](#), яку використовує Юрій Лукашевський. Зокрема, у такий спосіб депутат заохочує мешканців залишати звернення, що стосуються надання матеріальної допомоги або інших проблемних питань. Як зазначають у команді депутата, така форма надає змогу зберігати, систематизувати інформацію про наявні проблеми й надалі підтримувати зв'язок

із громадянами.

За підсумками проведеного аналізу можемо відзначити високий рівень відповідальності депутатського корпусу Львова у оприлюдненні актуальної інформації про проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку із депутатами.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИЙОМУ ГРОМАДЯН

Організація прийомів є важливим інструментом взаємодії місцевих депутатів із громадянами. Завдяки прийомам комунікація обранців із мешканцями стає більш проблемно-орієнтованою, з'являється можливість будувати діалог, чути запити та зворотний зв'язок про діяльність. В умовах воєнного стану, коли частина партисипативних практик стала на паузу, прийоми громадян є дієвими також у частині підтримки культури місцевої демократії.

Відповідно до положень [Регламенту Львівської міської ради](#), саме депутати Львівської міської ради несуть відповідальність за точне, вичерпне й своєчасне визначення, оприлюднення та інформування виборців про графік і місце проведення прийому громадян. Відбувається це, зокрема, шляхом передачі відомостей до Управління «Секретаріат Ради» з метою розміщення на [Інформаційному порталі](#). Як і у попередні роки, з цією інформацією можна ознайомитися у два способи: перейшовши на підрозділ [“Прийом громадян”](#), або, знайшовши її через [особистий профайл](#) окремого обранця.

За підсумками кампанії моніторингу було проаналізовано особливості здійснення прийомів громадян 59 обранцями Львівської міської ради. Зокрема, було з'ясовано, що 57 (97%) з них дотримуються обов'язку проводити прийом громадян не рідше, ніж один раз на місяць. При цьому 3 (5%) депутатів – Роман Грицевич, Оксана Динік, Андрій Шевців – проводять прийоми громадян на щотижневій основі, а 11 (19%) – Андріян Гутник, Анна Дідух, Михайло Дідух, Вікторія Довжик, Сергій Івах, Євген Кузик, Володимир Лесик, Уляна Пак, Андрій Стець, Віталій Троць, Юлія Хомчин – двічі на місяць.

Як і у попередні роки, переважна більшість депутатів практикує зустрічі з виборцями у будні. Виняток становить Роман Федішин, який незмінно проводить особистий прийом громадян у суботу. Якщо ж брати до уваги розподіл прийомів по відношенню до днів тижня, то у понеділки здійснюють прийоми 15 (26%) депутатів. Зокрема, це Антон Борковський, Олекса Возняк, Роман Грицевич, Михайло Дідух, Оксана Динік, Роман Дуда, Андрій Дячишин, Богданна Зубрицька, Дмитро Колесник, Володимир Лесик, Оксана Маруняк, Юрій Моравецький, Уляна Пак, Ольга Посипанко, Наталія Сомик. У вівторки приймають громадян 13 (23%) обранців – Олег Василишин, Валерій Веремчук, Любов Давидович, Вікторія Довжик, Анна Дідух, Сергій Івах, Юрій Мартинюк, Володимир Марусяк, Орест Печенко, Андрій Стець, Віталій Троць, Юлія Хомчин, Андрій Шевців. 13 (23%) обранців визначили днем для здійснення прийомів середу. Зокрема, це стосується Володимира Гаразда, Гната Герича, Андріяна Гутника, Остапа Доскіча, Євгена Кузика, Володимира Лучишина, Лейли Мелесової-Вальчак, Олени Пелех, Тараса Репицького, Івана Рудницького, Вікторії Христенко, Марії Чижишин, Наталії Шелестак. У четвер звикли зустрічатися із виборцями 3 (5%) депутатів – Тарас Ворко, Анастасія Окряк, Анна Дідух, а у п'ятницю 5 (9%) депутатів – Петро Адамик, Ірина Бжезінська, Неля Васюта, Ігор Зінкевич, Андрій Курочка. У 7 (12%) депутатів – Назарія Бербєки, Євгена Бойка, Володимира Гринишина, Віктора Доскіча, Олексія Різника, Юрія Лукашевського, Юрія Мельника щомісяця день прийому змінюється.

У першій половині дня (до 14:00) прийом громадян здійснюють Петро Адамик, Неля Васюта, Валерій Веремчук, Ігор Зінкевич, Андрій Курочка, Юрій Мартинюк, Володимир Марусяк, Юрій Моравецький, Тарас Репицький, Віталій Троць, Вікторія Христенко, Наталія Шелестак – 12 (21%) обранців. У обідні години (з 13:00 до 15:00) приймають Володимир Гаразд та Марія Чижишин. Ще 15 (26%) депутатів проводять прийоми між 14:00 та 18:00. Це Олег Василюшин, Олекса Возняк, Андрій Закалюк, Євген Кузик, Лейла Мелесова-Вальчак, Анастасія Окряк, Уляна Пак, Орест Печенко, Ольга Посипанко, Ірина Бжезінська, Тарас Ворко, Остап Доскіч, Андрій Дячишин, Богданна Зубрицька, Сергій Івах. Після 18:00 є можливість потрапити на прийом до Антона Борковського, Романа Грицевича, Любови Давидович, Михайла Дідуха, Володимира Лесика, Оксани Маруняк, Олени Пелех, Івана Рудницького, Андріяна Гутника, Романа Дуда, Наталії Сомик – 11 (19%) обранців. У 17 (29,8%) депутатів змінні години проведення прийомів. Зокрема, варто уточнити перед візитом години прийому Назарія Бербєки, Євгена Бойка, Гната Герича, Володимира Гринишина, Оксани Динік, Анни Дідух, Вікторії Довжик, Віктора Доскіча, Дмитра Колесника, Юрія Лукашевського, Володимира Лучишина, Юрія Мельника, Олексія Різника, Андрія Стеця, Романа Федішина, Юлії Хомчин, Андрія Шевціва. З огляду на аналіз варто наголосити, що запровадженням практики проведення особистих прийомів у суботу або принаймні у позаробочі години, депутати Львівської міської ради могли б робити прийоми більш доступними для громадян різних соціо-демографічних груп та у такий спосіб впливати і на змістовне наповнення цих зустрічей.

З метою розуміння ролі міської ради, державних установ, місцевих партійних осередків тощо у процесі організації цього компоненту депутатської роботи цікавим є аналіз і місця проведення прийомів громадян. Вже традиційною для чинного скликання Львівської міської ради, найбільшою є частка обранців, які здійснюють прийоми виборців у фракційних приймальнях, розмічених у будівлі Львівської міської ради. Загалом, це 23 (40%) депутати: Петро Адамик, Ірина Бжезінська*, Євген Бойко, Антон Борковський, Валерій Веремчук, Олекса Возняк, Володимир Гаразд, Гнат Герич, Володимир Гринишин, Ігор Зінкевич, Євген Кузик, Андрій Курочка, Юрій Лукашевський*, Володимир Лучишин, Оксана Маруняк, Володимир Марусяк*, Юрій Моравецький, Орест Печенко, Віталій Троць, Юлія Хомчин, Вікторія Христенко, Марія Чижишин, Наталія Шелестак (*обранці, поруч із прізвищами яких є позначка "*" практикують проведення прийомів також за іншими адресами*). Важливим з точки зору логістики в організації прийомів цих депутатів є фактор посилення безпекових заходів, що діють у Ратуші з початку повномасштабного вторгнення. Перед прийомами депутати / їхні помічники зобов'язані передати охоронцям будівлі перелік із прізвищами громадян, що попередньо записалися на прийом. Іншим важливим обмеженням є те, що під час повітряної тривоги Ратуша та інші адміністративні будівлі системи органів місцевого самоврядування призупиняють свою роботу у зв'язку із загрозою ракетних ударів. У таких випадках громадяни узгоджують із депутатами подальші дії в індивідуальному режимі.

Дещо меншою кількісно є група з 20 (35%) депутатів, які практикують проведення прийомів на базі окремих приміщень комунальної власності. Серед них Назарій Бербєка – що приймає у Залізничній районній адміністрації, Андріяна Гутник – у Франківській районній адміністрації, Тарас Репицький – у Сихівській районній адміністрації, Олексій Різник – у

Личаківській районній адміністрації (місце прийому може змінюватися), Дмитро Колесник – у ЦНАПі м. Дубляни, Ольга Посипанко – у ЦНАПі с. Рудне, Богданна Зубрицька – у Офісі Львівської громади у Брюховичах. Окрему підкатегорію за цим критерієм становлять обранці, що використовують для здійснення прийомів приміщення комунальних підприємств: Ірина Бжезінська (ЛКП "Львівський ліхтар"), Олег Васишин (ЛКП "Під Зуброю"), Любов Давидович (ЛКП "Житловик-с"), Анна Дідух (ЛКП "Під Зуброю"), Михайло Дідух (ЛКП "402"; одна з двох приймалень депутата), Вікторія Довжик (ЛКП «Левандівка», ЛКП «Сяйво»), Віктор Доскіч (ЛКП "Хуторівка" – ситуативно, місце прийому може змінюватися), Андрій Закалюк (ЛКП "Господар"), Юрій Мельник (ЛКП "Балатон-409"), Уляна Пак (ЛКП "Сигнівка"), Олена Пелех (ЛКП "Балатон-409"), Андрій Шевців (ЛКП «Південне»), Тетяна Шевченко (ЛКП "Магістральне").

Ще 6 (10%) обранців послуговуються іншими типами приміщень. Зокрема, Тарас Ворко проводить прийом громадян у офісі ГО "Вектор допомоги", Неля Васюта у офісі ГО "Центр допомоги сім'ям учасників АТО", Андрій Стець у готелі "Ірена", Іван Рудницький у офісі компанії ОСБ МЖК-1, Ірина Бжезінська у бізнес-сіті "Технопарк" (місце прийому громадян може змінюватися), Андрій Дячишин у офісі ТДВ "ЗАХІДЕНЕРГОАВТОМАТИКА", а Лейла Мелесова-Вальчак у офісі БФ "Громадська Надія".

Депутати Остап Доскіч, Сергій Івах, Роман Федішин (5% від складу ради), вже традиційно використовують для проведення прийомів самостійно організоване приміщення для депутатських потреб. Ще 3 (5%) обранців здійснюють комунікацію із громадянами на території комерційних установ. Так, Оксана Динік проводить прийоми у Львівській ізоляторній компанії, директором якої вона є, а Володимир Лесик у приміщенні фінансово-лізингової компанії "ЕЛЕКТРОН-ЛІЗИНГ", де теж обіймає посаду керівника. Депутат Роман Дуда здійснює прийом виборців у будівлі "Електрону", в якій розміщено офіс управлінської компанії та однойменної громадської організації "Наш дім – Рясне". Анастасія Окряк зустрічається із громадянами у партійній приймальні "Європейської Солідарності", а Юрій Мартинюк у партійній приймальні "ВАРТИ".

Депутати, що здійснюють прийоми виборців на робочому місці намагаються робити це у позаробочий час. Розмежовувати звернення за посадою від звернень, пов'язаних із представницькою функцією їм допомагає система попередніх записів на прийом. Ознакування приймалень вівісками чи інформаційними таблицями є менш поширеним, ніж у попередні роки. Обранці пояснюють, що здійснюючи прийоми у виділених міською радою приміщеннях або комунальних підприємствах, виготовлення табличок часто є необґрунтованим, оскільки користування кабінетом є ситуативним, саме приміщення для прийому може змінюватися. Депутати виступають за перехід до більш гнучкого планування прийомів та запевняють, що усі логістичні деталі можна з'ясувати ще станом на момент запису на прийом.

Використовуючи одну з економічних моделей у якості метафори, можна зробити висновок, що у ситуації із прийомами громадян пропозиція перевищує попит. Активність мешканців у відвідуванні прийомів громадян у період моніторингу не була високою: для п'ятої частини обранців це від 5 до 10 звернень за одну зустріч, для решти – до 5 осіб за прийом. При цьому серед питань, з якими мешканці найчастіше звертаються до усіх депутатів – матеріальна допомога.

Так звані “депутатські фонди” існують у Львові ще з 2003 року. У 2007 році попередній документ замінили новим [«Положенням про надання одноразової матеріальної допомоги на виконання депутатських повноважень»](#), яке зазнало численних редакцій і станом на сьогодні передбачає, що кожен депутат міської ради упродовж року може виділити одноразову матеріальну допомогу на виконання депутатських повноважень у сумі 200 тис. грн. Попередня практика оприлюднення щоквартальних звітів залишку депутатського фонду на Інформаційному порталі свідчить про те, що більша частина коштів розподіляється депутатами вже за перші місяці року. Так, у 2023 році за підсумками першого півріччя були розподілені усі кошти депутатського фонду Євгена Бойка (скерував 4 подання), Валерія Веремчука (61 подання), Олекси Возняка (37 подань), Володимира Гоя (86 подань), Оксани Динік (78 подань), Анни Дідух (25 подань), Михайла Дідуха (113 подань), Вікторії Довжик (46 подань), Віктора Доскіча (82 подання), Остапа Доскіча (28 подань), Романа Дуди (72 подання), Андрія Закалюка (58 подань), Богданни Зубрицької (24 подання), Сергія Іваха (115 подань), Володимира Лесика (55 подань), Юрія Мельника (15 подань), Андрія Тягнибока (8 подань), Тетяни Шевченко (28 подань). Станом на 29 вересня депутати скерували 2911 подань на загальну суму 11 425 300 грн, що становило 89% від усього фонду. Що цікаво, за словами обранців немає механізму перевірки, чи звернення виборців щодо отримання матеріальної допомоги не дублюються. Тобто в теорії один мешканець може претендувати на допомогу від усіх представників депутатського корпусу. Повертаючись до згаданої вище е-форми звернень громадян депутата Юрія Лукашевського, бачимо спробу фракції “Об’єднання “Самопоміч” розвести звернення мешканців відповідно до районування Львова. Зокрема, у анкеті рекомендується звертатися із запитом на матеріальну допомогу до депутата “свого району”. Так, Юрій Лукашевський опрацьовує звернення виборців Личаківського району, мешканцям Шевченківського району рекомендується звертатися до Гната Герича, Богданни Зубрицької, Юрія Мельника, Дмитра Колесника, Франківського району – до Євгена Бойка та Андрія Шевціва, Залізничного району – до Вікторії Довжик, Андрія Стеця, Юлії Хомчин, Сихівського району – до Олега Васишина, Любови Давидович, Оксани Динік, Анни Дідух, Романа Федішина, Галицького району – до Володимира Лучишина.

Підсумовуючи вищенаведене, бачимо, що на тлі загального зростання культури партисипації, у Львові продовжує працювати доволі неоднозначний механізм фінансового «заохочення» окремих категорій виборців. Разом з ним роками актуальною залишається тенденція: зі зменшенням залишку коштів депутатського фонду – зменшується активність мешканців у відвідуванні прийомів (від 20-30 осіб за прийом на початку року до 1-5 осіб наприкінці).

Другою за популярністю після матеріальної допомоги є тема житлово-комунального господарства та благоустрою. Депутати сходяться на думці, що перші кілька місяців після 24 лютого таких звернень поменшало, однак у 2023 році динаміка пішла вгору. У команді Андріяна Гутника наводять приклад, що набагато чутливішою стає для львів’ян тема інклюзивності, все частіше доводиться розглядати звернення щодо облаштування пандусів, ремонтів ліфтів, інфраструктури для маломобільних груп населення, у тому числі ветеранів війни. Також популярними є запити від мешканців на отримання правової допомоги, вирішення питань, пов’язаних із темою транспорту і дорожнього господарства, надання гуманітарної допомоги, в окремих випадках – питання освітнього та культурного спрямування, тарифів, облаштування укриттів тощо. Помітно, що деякі обранці у анонсах

прийомів громадян намагаються акцентувати свою приналежність до тієї чи іншої комісії, чи то пропонують обговорити актуальні питання, як от освітні, медичні, довкіллеві проєкти, бюджет наступного року. Однак, з їхніх слів, вкрай рідко прийоми громадян завершуються успішними кейсами співпраці через брак зацікавлення та пропозицій від відвідувачів.

Депутати вважають, що докладають достатньо зусиль для інформування мешканців про здійснення прийому громадян. Зокрема, усі без винятку обранці надали повну або часткову інформацію для розміщення на сайті ради. Мова йде про особисті профайли та тематичний розділ “Прийом громадян”, також сюди зараховують висвітлення анонсів про проведення прийомів громадян, текстів новинного формату про результати прийомів, які розміщуються у [розділі “Трибуна депутата”](#). 9 (15%) депутатів – Неля Васюта, Валерій Веремчук, Тарас Ворко, Ігор Зінкевич, Юрій Мартинюк, Орест Печенко, Наталія Шелестак – розмістили інформацію на сайті партії “ВАРТА”. Сайти львівських осередків “Об’єднання “Самопоміч” та “Голос” наразі не обслуговуються, а фракції “Європейська Солідарність” та “ВО “Свобода” використовують для інформування загальнопартійні ресурси, розміщувати на яких дані про прийом громадян місцевих рад не зовсім доречно. Інформація про прийоми громадян доступна також на персональних веб-сайтах депутатів [Андріяна Гутника](#) (“Всеукраїнське об’єднання “Свобода”), [Валерія Веремчука](#) (“ВАРТА”).

Як добру практику у частині інформування слід відзначити звичку деяких обранців перед кожним особистим прийомом анонсувати зустріч у соціальних мережах. Таких депутатів 21 (36%) – Петро Адамик, Назарій Бербєка, Ірина Бжезінська, Олекса Возняк, Володимир Гаразд, Андріян Гутник, Андрій Дячишин, Ігор Зінкевич, Сергій Івах, Євген Кузик, Андрій Курочка, Володимир Марусяк, Юрій Моравецький, Уляна Пак, Олена Пелєх, Тарас Репицький, Олексій Різник, Віталій Троць, Вікторія Христенко, Марія Чижішин, Наталія Шелестак. З меншою регулярністю, але теж періодично використовують власні та / чи партійні соціальні мережі для інформування про ведення прийомів ще 29 (51%) депутатів Євген Бойко, Неля Васюта, Валерій Веремчук, Гнат Герич, Любов Давидович, Оксана Динік, Михайло Дідух, Анна Дідух, Вікторія Довжик, Віктор Доскіч, Остап Доскіч, Роман Дуда, Андрій Закалюк, Богданна Зубрицька, Дмитро Колесник, Володимир Лесик, Юрій Лукашевський, Володимир Лучишин, Юрій Мартинюк, Оксана Маруняк, Лейла Мелєсова-Вальчак, Анастасія Окряк, Олена Пелєх, Ольга Посипанко, Наталія Сомик, Андрій Стець, Роман Федішин, Юлія Хомчин, Андрій Шевців.

Депутати “Європейської Солідарності” також згадували про те, що за підсумками року готують фракційний звіт у форматі газети, в якій вказуються дані про прийом громадян. Водночас за період моніторингу не було підтверджено, що хтось з обранців використовує для інформування про здійснення прийомів комерційні газети, або афіші на дошках оголошень багатоквартирних будинків. Депутат Андрій Шевців згадував про те, що його контакти для запису на прийом поширюють представники ЛКП “Південне”, в приміщенні якого здійснюються прийоми, а Тарас Ворко наголошував на тому, що за два терміни депутатства його номер телефону є у великій кількості мешканців округу, які також можуть поширювати контакт серед знайомих (так зване “сарафанне радіо”).

Моніторингова кампанія підтвердила високу орієнтованість львівських обранців на взаємодію із громадянами у формі проведення регулярних прийомів громадян відповідно до встановленої законодавством нормативно-правової рамки. В умовах воєнного стану, успішна організація прийому здебільшого залежить від висвітлення актуальної інформації про заплановану зустріч та здійснення попереднього запису. Водночас місце, графік проведення прийомів та теми, з якими звертаються до обранців громадяни не зазнали істотних змін. Як і у попередні роки, основним приводом для відвідування депутатської приймальні для багатьох мешканців залишається мотивація отримати матеріальну допомогу. Виходячи з цього, депутатам вартувало б спробувати розробити механізм оцінки ефективності проведення таких прийомів, замислитися над відстеженням рівня задоволеності громадян практикою проведення прийомів та, за потреби, вносити необхідні корективи до міських політик.

Про "Атестацію депутатів місцевих рад"

Результати чисельних громадських моніторингів свідчать про складність проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторингів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо).

Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів Одеської міської ради»).

З 2016 року організація, за підтримки [Міжнародного Фонду «Відродження»](#), розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Подільської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. **З 2018 року громадською кампанією Атестація депутатів місцевих рад охоплені міські ради 15 обласних центрів та міста Києва.** Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та добросовісності органів місцевого самоврядування в відповідних містах.

У 2019 році за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» була запущена веб-платформа [«Атестація депутатів місцевих рад»](#), котра містить профайли депутатів (фото і біографічні відомості), інформацію про здійснення ними прийому громадян, інформаційні матеріали про діяльність місцевих депутатів.

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, а також практикам належного управління за допомогою персоналізованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності громадян про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні експерти громадської кампанії керуються, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 балів.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під **відкритістю** для виборців розуміється простота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю** діяльності – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **доброчесним** представництвом інтересів своїх виборців розуміється поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю** громаді розуміється відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Для збору інформації використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; відбувалися спостереження та експерименти за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

ПРО ЦЕЙ ЗВІТ

В цьому звіті представлені проміжні результати моніторингу організації та здійснення депутатами прийому громадян.

Полевий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 1 вересня по 15 листопада 2023 року.

Джерелами для висновків щодо інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також про контактні відомості для здійснення зв'язку з депутатами, слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих осередків політичних партій та самих депутатів, відомості надані самими депутатами за запитом.

Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців. В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка.

На цей моніторинговий період припали обмеження, пов'язані з дією в Україні правового режиму воєнного стану. Це спричинило припинення прийому громадян низкою депутатів, введення обмежень, пов'язаних із безпековими питаннями, в організації прийому громадян та використання альтернативних способів взаємодії із громадянами.

Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, а також спроб дистанційного спілкування із місцевими депутатами та представниками їх команди робився висновок щодо невідповідності реалізації повноважень депутата за зазначеним критерієм вимогам закону: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Вихідними критеріями для оцінки відповідності діяльності місцевих депутатів показникам відкритості та прозорості в частині інформування про прийом громадян та здійснення прийому громадян виступали наступні:

1. Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
2. Здійснення регулярного особистого прийому виборців не рідше, ніж 1 раз на місяць відповідно до встановленого графіку проведення прийому.